

Høringsuttalelse:

Høring om forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven om adgang til å pålegge opplæring utenfor egen gruppe for en begrenset periode

Skoleeiere i Nordkapp, Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa og Måsøy er positive til forslaget om å endre opplæringsloven slik at skoleeier får hjemmel til å pålegge opplæring utenfor elevens ordinære klasse eller gruppe i en avgrenset periode, også uten samtykke fra elev eller foresatte. Forslaget gir skolene et nødvendig og mer treffsikkert virkemiddel i alvorlige situasjoner der en elevs atferd i betydelig grad går ut over tryggheten og læringsmiljøet til medelever og ansatte.

Vi deler vurderingen av at dagens regelverk gir et for snevert handlingsrom når eksisterende tiltak ikke strekker til. Den foreslåtte ordningen fremstår som et hensiktsmessig og mindre inngripende alternativ til både bortvisning og pålagt skolebytte, samtidig som eleven beholder retten til opplæring. Dette gjør tiltaket både pedagogisk og rettssikkerhetsmessig mer forsvarlig enn ren bortvisning. Det er positivt at terskelen for bruk er høy, at mindre inngripende tiltak først skal vurderes, og at ordningen er tidsavgrenset. Samlet sett kan dette bidra til økt ro, trygghet og bedre læringsmiljø for fellesskapet. Samtidig vil det kunne legges til rette for en tettere og mer målrettet oppfølging av den enkelte elev og en planlagt tilbakeføring til klassen.

Lovendringen vil etter vårt syn ha flere positive effekter:

- gi skolene et nødvendig handlingsrom i alvorlige situasjoner der dagens virkemidler ikke er tilstrekkelige
- styrke tryggheten for medelever og ansatte
- verne om andre elevers læring der vedvarende uro eller utagering påvirker undervisningen negativt
- bidra til bedre balanse mellom hensynet til enkelteleven og hensynet til fellesskapet
- redusere behovet for å ta i bruk mer inngripende tiltak på et tidligere tidspunkt

Samtidig vil vi peke på behovet for enkelte presiseringer i lovforslaget. For det første bør det tydelig fremgå hvilke minimumskrav som stilles til kvalitet, oppfølging og plan for tilbakeføring ved opplæring utenfor ordinær klasse. Slik forslaget nå foreligger, er det en risiko for ulik praksis mellom kommuner og skoler, og for at tiltaket i ytterste konsekvens kan utvikle seg til en form for skjult bortvisning uten reell opplæring og oppfølging.

Vi mener derfor at det bør fastsettes klare krav til:

- innhold og kvalitet i opplæringstilbudet
- tett faglig og sosial oppfølging av eleven
- en konkret og forpliktende plan for tilbakeføring til ordinær klasse
- løpende vurdering av om vilkårene for tiltaket fortsatt er oppfylt

Skoleeier i Nordkapp, Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa og Måsøy vil samtidig peke på de økonomiske konsekvensene forslaget kan få på skolenivå. Opplæring utenfor elevens ordinære gruppe vil ofte innebære økt ressursbruk i form av bemanning, alternative opplæringsarenaer og tettere oppfølging. Departementet legger til grunn at eventuelle kostnader må dekkes innenfor gjeldende rammer.

Vi ser at ordningen i praksis sannsynligvis vil kreve økt bemanning, parallelle opplæringsopplegg og tydelige rammer for kvalitet og tilbakeføring, og at dette dermed kan medføre merkostnader lokalt. Når opplæring gis utenfor elevens gruppe, må skoleeier kunne sikre et pedagogisk forsvarlig tilbud uten at dette går på bekostning av opplæringen til øvrige elever. **Dette forutsetter at de økonomiske konsekvensene avklares, og at finansiering og rammevilkår tydeliggjøres fra statlig nivå, eventuelt gis som øremerkede midler til kommunene.**

Vi mener det er avgjørende at elever som pålegges opplæring utenfor gruppen følges opp gjennom tverrfaglig samarbeid ved behov. Relevante instanser bør involveres tidlig i oppfølgingen av eleven, herunder i eventuell skriftlig plan etter § 12-4 der saken også gjelder skolemiljøet. Slik kan tiltaket inngå i en helhetlig og koordinert innsats rundt eleven, med mål om utvikling og tilbakeføring til ordinær opplæring der dette er mulig.

Avslutningsvis vil vi understreke at tiltaket må praktiseres innenfor rammen av elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø og prinsippet om barnets beste, jf. opplæringsloven kapittel 12. Det er avgjørende at tiltaket ikke erstatter systematisk forebyggende arbeid, men inngår som en del av en helhetlig og inkluderende innsats for et godt læringsmiljø.

Med hilsen

RSK Vest-Finnmark, på vegne av skoleeier i Nordkapp, Alta, Hammerfest, Hasvik, Loppa og Måsøy